

I

(Zakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP (EU) 2015/1814 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 6. oktobra 2015

o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ vzpostavlja sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji (EU ETS), da bi se pospešilo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način.
- (2) V skladu s Sklepi Evropskega sveta z dne 23. in 24. oktobra 2014 o okviru podnebne in energetske politike do leta 2030 bo dobro delujoč, prenovljen EU ETS z instrumentom za stabilizacijo trga glavni evropski instrument za doseganje cilja Unije o zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.
- (3) Člen 10(5) Direktive 2003/87/ES določa, da mora Komisija vsako leto Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o delovanju evropskega trga ogljika.
- (4) V poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o stanju na evropskem trgu ogljika v letu 2012 je bilo ugotovljeno, da bi bilo treba sprejeti ukrepe za odpravo strukturnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem. Ocena učinka o okviru podnebne in energetske politike za leto 2030 kaže, da naj bi se to neravnovesje nadaljevalo ter da ga s prilagoditvijo linearne krivulje strožjemu cilju znotraj navedenega okvira ne bi odpravili v zadostni meri. Sprememba linearne faktorja zgolj postopno spreminja količino pravic v Uniji (omejitev EU ETS). V skladu s tem bi se tudi presežek zmanjševal zgolj postopno, kar pomeni, da bi trg moral še več kot

⁽¹⁾ UL C 424, 26.11.2014, str. 46.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2015 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 18. septembra 2015.

⁽³⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

desetletje delovati s presežkom pravic okoli dveh milijard ali več, zato EU ETS ne bi mogel zagotoviti potrebnega signala za naložbe, da bi na stroškovno učinkovit način zmanjšali emisije CO₂, in biti gibalno nizkoogljičnih inovacij, ki bi prispevale h gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest.

- (5) Za rešitev te težave in povečanje odpornosti EU ETS v zvezi z neravnovesji, povezanimi s ponudbo in povpraševanjem, da se EU ETS omogoči delovanje na urejenem trgu, bi bilo treba leta 2018 vzpostaviti rezervo za stabilnost trga (v nadaljnjem besedilu: rezerva), ki bi morala začeti delovati z letom 2019. Rezerva bo tudi okrepila sinergijo z drugimi podnebnimi in energetskimi politikami. Za ohranitev najvišje stopnje predvidljivosti bi bilo treba določiti jasna pravila za vključitev pravic v rezervo in njihovo sprostitvev iz nje. Rezerva bi morala delovati tako, da bi sprožila prilagoditev letnih količin pravic za prodajo na dražbi. Kadar so izpolnjeni pogoji, bi bilo treba od leta 2019 naprej pravice, ki ustrezajo 12 % števila pravic v obtoku, kot je določeno v najnovejši objavi skupnega števila pravic v obtoku s strani Komisije, vsako leto odšteti od količin za prodajo na dražbi in vključiti v rezervo. Če je v katerem koli letu v obtoku skupno manj kot 400 milijonov pravic, bi bilo treba iz rezerve sprostiti ustrezno število pravic in jih porazdeliti med države članice v istem razmerju in po istem vrstnem redu, kot so bile vključene v rezervo, ter jih dodati količinam za prodajo na dražbi.
- (6) V ta namen bi morale Komisija in države članice, potem ko Komisija do 15. maja danega leta objavi skupno število pravic v obtoku, brez nepotrebnega odlašanja zagotoviti, da se časovni raspored dražb skupnega dražbenega sistema in po potrebi samostojnih dražbenih sistemov prilagodi, tako da se upoštevajo pravice, ki so vključene v rezervo ali naj bi se iz nje sprostile. Količino pravic, ki se bodo prodale na dražbi, bi bilo treba postopoma prilagoditi skozi obdobje 12 mesecev po spremembi časovnega rasporeda dražb. Da bi zagotovili nemoteno delovanje dražbenega postopka, bi bilo treba dodatne podrobnosti o prilagoditvi po potrebi opredeliti v Uredbi Komisije (EU) št. 1031/2010 ⁽¹⁾.
- (7) Poleg vzpostavitve rezerve bi bilo treba v Direktivo 2003/87/ES vnesti tudi nekaj s tem povezanih sprememb, da se zagotovi doslednost in nemoteno delovanje EU ETS. Izvajanje Direktive 2003/87/ES lahko zlasti privede do tega, da se na dražbi ob koncu vsakega obdobja trgovanja prodajo velike količine pravic, kar bi lahko oslabilo stabilnost trga. Da bi preprečili neravnovesje na trgu glede ponudbe pravic na koncu enega obdobja trgovanja in začetku naslednjega, saj bi lahko povzročilo motnje na trgu, bi bilo zato treba določiti, da se del znatnega povečanja ponudbe ob koncu enega obdobja trgovanja proda na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja. Da bi dodatno okrepili stabilnost evropskega trga ogljika in preprečili umetno povečanje ponudbe proti koncu obdobja trgovanja, ki se je začelo leta 2013, bi bilo treba pravice, ki se ne dodelijo napravam na podlagi člena 10a(7) Direktive 2003/87/ES, in pravice, ki se ne dodelijo napravam zaradi uporabe člena 10a(19) in (20) navedene direktive (v nadaljnjem besedilu: nedodeljene pravice), vključiti v rezervo leta 2020. Komisija bi morala pregledati Direktivo 2003/87/ES v zvezi s temi nedodeljenimi pravicami in po potrebi predložiti predlog Evropskemu parlamentu in Svetu o možnostih za nadaljnje ukrepanje.
- (8) Ponovna uvedba 300 milijonov pravic leta 2019 in 600 milijonov pravic leta 2020, kot je določeno v Uredbi Komisije (EU) št. 176/2014 ⁽²⁾, bi ogrozila namen rezerve, tj. odpravo strukturnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem. Zato leta 2019 in 2020 na dražbi ne bi smeli prodati 900 milijonov pravic, temveč bi jih morali vključiti v rezervo.
- (9) Pomembno je, da EU ETS spodbuja ogljično učinkovito rast in da se zaščiti konkurenčnost industrijskih panog Unije, ki jim resnično grozi tveganje premestitve emisij CO₂. Zgoraj navedeni sklepi Evropskega sveta o okviru podnebne in energetske politike do leta 2030 vsebujejo jasne smernice za nadaljevanje brezplačne dodelitve in določbe o premestitvah emisij CO₂ po letu 2020. Komisija bi morala na podlagi teh smernic v šestih mesecih po sprejetju tega sklepa predložiti predlog o pregledu Direktive 2003/87/ES, zlasti njenega člena 10a. Da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje, bi morala pri pregledu predlagati tudi ukrepe za izravnavo posrednih stroškov, ki bi bili harmonizirani na ravni Unije. Pregled bi moral obravnavati tudi, ali naj se do leta 2021

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 302, 18.11.2010, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) št. 176/2014 z dne 25. februarja 2014 o spremembi Uredbe (EU) št. 1031/2010 zlasti zaradi določitve količine pravic do emisije toplogrednih plinov, ki se bodo prodajale na dražbi med letoma 2013–2020 (UL L 56, 26.2.2014, str. 11).

uporabi 50 milijonov nedodeljenih pravic za dopolnitev obstoječih sredstev, ki so namenjena spodbujanju projektov iz člena 10a(8) navedene direktive in projektov nizkoogljičnih industrijskih inovacij, s projekti (tudi malimi) v vseh državah članicah.

- (10) Komisija bi morala nadzorovati delovanje rezerve in pripraviti letno poročilo o trgu ogljika. To poročilo bi moralo obravnavati ustrezne učinke na konkurenčnost, zlasti v industrijskem sektorju, vključno s kazalniki BDP, zaposlovanja in naložb. Poleg tega bi morala Komisija v treh letih po začetku delovanja rezerve, nato pa občasno, pregledati delovanje rezerve na podlagi izkušenj, pridobljenih z njeno uporabo. Pregled delovanja rezerve bi morala zlasti obravnavati, ali so pravila o vključevanju pravic v rezervo in sproščanju iz nje ustrezna glede na zastavljeni cilj odpravljanja strukturnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem. Pregled bi moral vključevati analizo ravnovesja na trgu, vključno z vsemi ustreznimi dejavniki, ki vplivajo na ponudbo in povpraševanje, in ustreznosti vnaprej določenega razpona, ki bi sprožil prilagoditev letnih količin pravic za prodajo na dražbi, in odstotne stopnje, ki naj bi se uporabljala za skupno število pravic v obtoku. Kadar bi analiza pokazala, da razpon glede na spremembe v tržnih trendih in nove informacije, ki so na voljo ob pregledu, ni več ustrezen, bi morala Komisija nemudoma predložiti predlog za ureditev takega stanja. Pregled bi moral nasloviti tudi vpliv rezerve na rast, delovna mesta, industrijsko konkurenčnost Unije in tveganje za preместitve emisij CO₂. Pregled delovanja rezerve bi moral biti objektivni in upoštevati, da je treba pri prehodu na nizkoogljično gospodarstvo ohraniti regulativno stabilnost in zagotoviti dolgoročno predvidljivost.
- (11) Ker ciljev tega sklepa, to je vzpostavitve rezerve za stabilnost trga in njeno delovanje v Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njihovega obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta sklep ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (12) Direktivo 2003/87/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Rezerva za stabilnost trga

1. Rezerva za stabilnost trga se vzpostavi leta 2018, vključevanje pravic vanjo pa začne delovati 1. januarja 2019.
2. Količina 900 milijonov pravic, ki se odšteje od količin za prodajo na dražbi v obdobju 2014–2016, kakor je določeno v Uredbi (EU) št. 176/2014 na podlagi člena 10(4) Direktive 2003/87/ES, se ne doda količinam, ki se bodo prodale na dražbi leta 2019 in 2020, temveč se vključi v rezervo.
3. Pravice, ki se ne dodelijo napravam na podlagi člena 10a(7) Direktive 2003/87/ES, in pravice, ki se ne dodelijo napravam zaradi uporabe člena 10a(19) in (20) navedene direktive, se vključijo v rezervo leta 2020. Komisija v zvezi s temi nedodeljenimi pravicami pregleda Direktivo 2003/87/ES in po potrebi predloži predlog Evropskemu parlamentu in Svetu.
4. Komisija skupno število pravic v obtoku vsako leto objavi do 15. maja naslednjega leta. Skupno število pravic v obtoku za dano leto je skupno število pravic, izdanih v obdobju od 1. januarja 2008, vključno s številom pravic, ki so bile v navedenem obdobju izdane na podlagi člena 13(2) Direktive 2003/87/ES, ter pravic do uporabe mednarodnih dobropisov, ki jih naprave uveljavljajo v okviru EU ETS v zvezi z emisijami do 31. decembra danega leta, od katerega se odštejejo skupne tone preverjenih emisij naprav v okviru EU ETS med 1. januarjem 2008 in 31. decembrom danega leta, vse pravice, ki so bile ukinjene v skladu s členom 12(4) Direktive 2003/87/ES, in število pravic v rezervi. Emisije v triletnem obdobju, ki se začne leta 2005 in konča leta 2007, ter pravice, izdane v zvezi s temi emisijami, se ne upoštevajo. Prva objava je najpozneje 15. maja 2017.

5. Vsako leto se število pravic, ki ustreza 12 % skupnega števila pravic v obtoku, kakor je določeno v najnovejši objavi iz odstavka 4 tega člena, odšteje od količine pravic, ki jih bodo države članice prodale na dražbi na podlagi člena 10(2) Direktive 2003/87/ES, in se v obdobju 12 mesecev, ki se začne 1. septembra danega leta, vključi v rezervo, razen če bi bilo pravic, ki naj bi se vključile v rezervo, manj kot 100 milijonov. Prvo leto delovanja rezerve se bo med 1. januarjem in 1. septembrom istega leta vanjo vključilo tudi 8 % (kar predstavlja 1 % za vsak koledarski mesec) skupnega števila pravic v obtoku, kakor je določeno v najnovejši objavi.

Brez poseganja v skupno število pravic, ki se na podlagi tega odstavka odštejejo do 31. decembra 2025, se pri določanju deležev, ki jih države članice prispevajo k skupnemu številu, ne upoštevajo pravice iz točke (b) prvega pododstavka člena 10(2) Direktive 2003/87/ES.

6. Če je v katerem koli letu v obtoku skupno manj kot 400 milijonov pravic, se iz rezerve sprostijo 100 milijonov pravic in se dodajo količini pravic, ki jih bodo države članice prodale na dražbi na podlagi člena 10(2) Direktive 2003/87/ES. Kadar je v rezervi manj kot 100 milijonov pravic, se na podlagi tega odstavka iz rezerve sprostijo vse pravice.

7. Če se v katerem koli letu odstavek 6 tega člena ne uporabi in se sprejmejo ukrepi na podlagi člena 29a Direktive 2003/87/ES, se iz rezerve sprostijo 100 milijonov pravic in se dodajo količini pravic, ki jih bodo države članice na podlagi člena 10(2) Direktive 2003/87/ES prodale na dražbi. Kadar je v rezervi manj kot 100 milijonov pravic, se na podlagi tega odstavka iz rezerve sprostijo vse pravice.

8. Kadar se po objavi skupnega števila pravic v obtoku sprejmejo ukrepi na podlagi odstavkov 5, 6 ali 7, se v časovnem razporedu dražb upoštevajo pravice, ki so vključene v rezervo ali ki naj bi se iz nje sprostile. Pravice se vključijo v rezervo ali iz nje sprostijo skozi obdobje 12 mesecev. Kadar se pravice sprostijo na podlagi odstavka 6 ali 7 in ne glede na to, v katerem obdobju, se pri tem upoštevajo deleži držav članic ob vključitvi pravic v rezervo in vrstni red, po katerem so bile pravice vključene v rezervo.

Člen 2

Spremembe Direktive 2003/87/ES

Direktiva 2003/87/ES se spremeni:

1. člen 10 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Od leta 2019 naprej države članice na dražbi prodajo vse pravice, ki niso dodeljene brezplačno v skladu s členoma 10a in 10c in ki niso vključene v rezervo za stabilnost trga, vzpostavljeno s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

(*) Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1).“;

(b) za odstavkom 1 se vstavi naslednji odstavek:

„1a. Kadar količina pravic, ki jih bodo države članice prodale na dražbi v zadnjem letu vsakega obdobja iz člena 13(1) te direktive, za več kot 30 % presega pričakovano povprečno količino pravic za prodajo na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja pred uporabo člena 1(5) Sklepa (EU) 2015/1814, se od količin za prodajo na dražbi v zadnjem letu obdobja odštejeta dve tretjini razlike med količinama ter v enakih delih dodata količini, ki jo bodo države članice prodale na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja.“;

2. v členu 13(2) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Države članice izdajo pravice osebam za tekoče obdobje, da nadomestijo kakršne koli pravice teh oseb, ki so bile ukinjene v skladu s prvim pododstavkom. Podobno se pravice, ki se hranijo v rezervi za stabilnost trga in ki niso več veljavne, nadomestijo s pravicami, ki so veljavne za tekoče obdobje.“

Člen 3

Pregled

Komisija nadzoruje delovanje rezerve in na podlagi člena 10(5) Direktive 2003/87/ES pripravi poročilo. Navedeno poročilo bi moralo obravnavati ustrezne učinke na konkurenčnost, zlasti v industrijskem sektorju, vključno s kazalniki BDP, zaposlovanja in naložb. Komisija v treh letih po začetku delovanja rezerve in nato vsakih pet let na podlagi analize ustreznega delovanja evropskega trga ogljika pregleda rezervo ter Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predloži predlog. Pri vsakem pregledu posebno pozornost nameni odstotku za določitev števila pravic, ki se vključijo v rezervo v skladu s členom 1(5) tega sklepa, kakor tudi numerični vrednosti zgornje meje za skupno število pravic v obtoku in število pravic, ki naj bi se sprostile iz rezerve, v skladu s členom 1(6) ali (7) tega sklepa. Pri pregledu Komisija preuči tudi vpliv rezerve na rast, delovna mesta, industrijsko konkurenčnost Unije in tveganje za premestitve emisij CO₂.

Člen 4

Prehodna določba

Člen 10(1) Direktive 2003/87/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, se uporablja do 31. decembra 2018.

Člen 5

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Strasbourgu, 6. oktobra 2015

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

N. SCHMIT

⁽¹⁾ Direktiva 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Direktive 2003/87/ES z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov (UL L 140, 5.6.2009, str. 63).